

Effektiv og sammenhængende digital offentlig service

Anbefaling 3.1: Fundamentet for digitale og fællesoffentlige virksomhedsrettede løsninger styrkes og videreudvikles løbende med fokus på fire hensyn; 1) opgør med silotænkning, 2) automatisering, 3) brugervenlighed og oplysninger til tiden og 4) evaluering og erfaringsindsamling tænkes ind fra start.

Det anbefales at anvende og videreudvikle digitale redskaber, som kan lette hverdagen for virksomhederne. Her hilser kommissionen Digitaliseringspartnerskabets anbefalinger velkommen, men peger på, at der er brug for en løbende udvikling med brugerne i centrum, så det kontinuerligt bliver lettere at drive virksomhed i Danmark.

Det videre arbejde anbefales at bygge videre på nedenstående hensyn:

1. **Opgør med silotænkning.** Digitale løsninger bør fra start tænkes bredt på tværs af myndigheder, så der er mulighed for genbrug og sammentænkning.
2. **Automatisering.** Digitale løsninger skal så vidt muligt være automatiske, så virksomhederne automatisk afleverer de nødvendige oplysninger til myndighederne.
3. **Brugervenlighed og oplysninger til tiden.** Udvikling bør ske i tæt dialog med brugerne, så der kan tages hensyn til forskelligheder og tilbydes mere personaliseret information og kommunikation fra de offentlige myndigheder.
4. **Evaluering og erfaringsindsamling tænkes ind fra start.** For at høste erfaringer og skabe kontinuerlig forbedring skal evaluering tænkes ind fra start, når der udvikles nyt.

Der vil være brug for et større udviklingsarbejde for at operationalisere anbefalingerne.

Nemmere regelefterlevelse

Anbefaling 3.2: En ny tilgang til erhvervsrettet regulering skal understøtte mere viden og ensartede fortolkninger. Blandt andet via a) en koordineret, systematisk og tværministeriel proces for konsekvensvurderinger før ikrafttrædelse af ny lovgivning og b) evalueringer efter ikrafttrædelse af lovgivning. Derudover skal der tages hånd om de mindste og nystartede virksomheder ved indførelse af nye eller ændrede regler.

Hvert år indføres der ny regulering, som stiller nye eller ændrede krav til virksomhederne. Det medfører ofte administrative og økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Siden 2016 er der indført ny regulering med løbende byrder for erhvervslivet på akkumuleret ca. 2,3 mia. kr. Dertil kommer omstillingsomkostninger på ca. 725 mio. kr. samlet set i 2019 og 2020, som er de eneste år, hvor omstillingsomkostninger er opgjort.¹ I samme periode er der indført ny regulering med løbende lettelser på akkumuleret ca. 3,9 mia. kr.

Kommissionen anbefaler blandt andet, at der altid overvejes kravlegårdsmodeller ved ny eller ændret regulering. Det vil sige, at nye eller ændrede regler ikke eller kun i mindre grad gælder de mindste og nystartede virksomheder. Det vil frigive tid i de små virksomheder med vækstpotentiale til at fokusere på driften af virksomheden.

Desuden bør regulering, implementering og konsekvenser evalueres systematisk efter ikrafttrædelse, så faktiske konsekvenser kan indgå i overvejelserne, når nye regler udarbejdes. Danmark bør lade sig inspirere af andre lande og EU-Kommissionen, som langt tidligere i lovprocessen udarbejder konsekvensvurderinger, der kan medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Hvis der i konsekvensvurderingerne tænkes på tværs af ministerområder, love mv., kan det skabe transparens for virksomhederne, da deres rammevilkår og samlede omkostninger påvirkes af den samlede ændrede regulering på området.

Det er kommissionens overbevisning, at digitale løsninger kan spille en større rolle på dette område, samtidig med at det kan bidrage til store erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske gevinster.

En ny tilgang til regulering vurderes at kunne bidrage til, at der træffes bedre og mere oplyste beslutninger, samt skabe bedre rammer for erhvervslivet og reducere den tid, det tager for virksomhederne at leve op til regler og krav. Samtidig kan det bidrage til at reducere antallet af tilfælde, hvor virksomheder af den ene eller anden grund ikke lever op til reglerne.

¹ Erhvervsministeriets årlige redegørelser til Folketingen om erhvervslivet og reguleringen for perioden 2016-2020. Tallene er udregnet ved brug af EØK-metoden, som er baseret på den internationale anvendte Standard Cost Model. De dækker erhvervslivets direkte byrder og lettelser i form af administrative konsekvenser samt øvrige konsekvenser.

Nye muligheder i dagpengesystemet for iværksættere

Anbefaling 3.4: Sikkerhedsnettet for nystartede iværksættere forbedres ved, at de kan optjene ret til dagpenge og få beregnet dagpengesats på baggrund af deres indkomst i året inden opstart af virksomheden.

Konkret anbefaler kommissionen, at sikkerhedsnettet under nye selvstændige, som kommer fra en status som lønmodtager med dagpengeforsikring, forbedres ved at gøre det nemmere at bevare retten til dagpenge, mens de prøver at starte en ny virksomhed. Det anbefales således, at:

- Nye selvstændige vil kunne optjene dagpengeret og få beregnet dagpengesatsen ud på baggrund af de 12 forudgående måneder inden virksomheden blev etableret. Det vil kræve mindst 20.577 kr. i indkomst igennem alle 12 måneder for at imødekomme indkomstkrauet i dagpengesystemet.
- Ordningen alene skal gælde for virksomheder med en levetid på mellem to og fem år. Perioden på fem år vurderes at give den selvstændige en rimelig tidsperiode til at vurdere, om virksomheden kan gøres rentabel. Samtidig vil den gældende 3 årige optjeningsperiode i dagpengesystemets i dag give mulighed for, at selvstændige to år inde i virksomhedens levetid forsat vil have ret til dagpenge, såfremt de haft 12 sammenhængende måneders fuldtidsbeskæftigelse inden virksomhedsopstart.
- Virksomheden i løbet af sin levetid skal opfylde et omsætningskrav på mindst 500.000 kr. (akkumuleret) eller et aktivitetskrav i form af kapitalindskud. Et aktivitetskrav i form af kapitaltilskud kan fx være, hvis virksomheden har fået ekstern finansiering til produktudvikling. Kravet skal sikre, at der har været en reel aktivitet i virksomheden.
- De almindelige principper i dagpengesystemet stadig skal stå ved magt.
- Selvstændige er berettiget til den højest beregnede dagpengesats uanset om personen optjener dagpengeret ved de nuværende regler eller ved det foreslåede optjeningskrav for selvstændige med kortlevende virksomheder.

Med et omsætningskrav på 500.000 kr. vurderes forslaget at medføre merudgifter på ca. 8 millioner kroner årligt efter skat, tilbageløb og adfærd. Det skal ses i lyset af, at det er lagt til grund, at forslaget vil spænde et nyt sikkerhedsnet ud under ca. 200 personer, som i dag ikke opfylder kravene til at modtage dagpenge og må lukke en virksomhed, der er mellem to og fem år gammel. Herudover vurderes det, at godt 150 fuldtidsledige, som allerede i dag har ret til dagpenge, vil få en højere dagpengesats som følge af forslaget.

Tidligere identifikation af virksomheder i vanskeligheder

Anbefaling 3.5: Tidlig identifikation af konkurstruede virksomheder og bedre mulighed for målrettet rådgivning skal forebygge konkurser eller fremme mere effektive virksomhedslukninger. Det skal gælde for både nedlukningstruede virksomheder og for nyetablerede virksomheder, før de risikerer at komme i økonomisk uføre.

Mangel på tidlig identifikation og mulighed for rådgivning om mulige exit-strategier kan forlænge nedturen for virksomhedsejeren, indtil konkurs måske er eneste udvej. Kommissionen anbefaler derfor, at der arbejdes med værktøjer, der gør det muligt at identificere virksomheder, der er i risiko for nedlukning, baseret på fx regnskabsdata, manglende betalinger til det offentlige eller andre finansielle nøgletal.

Kommissionen anbefaler også, at der arbejdes med målrettet rådgivning og tilbud, der kan gøre virksomheder opmærksomme på muligheder, før de risikerer at komme i vanskeligheder. Mulighederne kan både være hensigtsmæssig nedlukning eller at virksomheden trimmes, så den igen bliver konkurrencedygtig.

I forlængelse heraf anbefaler kommissionen, at der arbejdes med at fremme mere effektive nedlukninger af virksomheder gennem fx formaliserede rådgivningstilbud i form af Early Warning-programmet.

Early Warning er et offentligt-privat samarbejde, der blev startet op i 2007. Programmet tilbyder virksomheder, gratis og uvildig hjælp til at håndtere de udfordringer, de står overfor. Programmet administreres af de tværkommunale erhvervshuse i et samarbejde med mere end 120 frivillige rådgivere bestående af advokater, revisorer mv. Programmet hjælper årligt 500-700 virksomheder.

Kommissionen bemærker, at en machine learning-løsning kan udvikles med henblik på alene at identificere virksomheder, der statistisk er i fare for at komme i økonomisk uføre. Den skal suppleres af en konkret vurdering i den enkelte virksomhed.

Kommissionen ser et potentiale i at skabe bedre forudsætninger for smidig og hensigtsmæssig nedlukning af virksomheder i økonomiske vanskeligheder med henblik på at frigøre ressourcer og undgå langstrakte konkursprocesser. En mere effektiv proces kan minimere gældsopbygning, bindinger af ressourcer og økonomiske omkostninger for både den enkelte virksomhedsejer, staten og øvrige involverede parter.

Automatisk ophold til internationale dimittender

Anbefaling 3.6: Internationale dimittender, dvs. dimittender fra videregående uddannelser i Danmark fra såkaldte tredjelande (lande uden for EU/EØS), får automatisk tilladelse til at arbejde og opholde sig i Danmark i tre år efter endt uddannelse. Tilladelsen meddeles samtidig med, at de optages på uddannelsen.

Den kombinerede studie- og dimittenttilladelse skal erstatte den nuværende etableringskortordning. Etableringskortordningen giver internationale dimittender fra tredjelande med en professionsbachelor-, bachelor-, kandidat, og ph.d.-grad mulighed for at arbejde og opholde sig i Danmark i to år med mulighed for forlængelse i et år (det nuværende etableringskort gælder ikke for dimittender med en kort videregående uddannelse). Etableringskortordningen kan eksempelvis bruges hvis de internationale dimittender ikke opfylder eksempelvis kravene til beløbsordningen.

For at få et etableringskort skal den internationale dimittend indgive en ansøgning hos Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) og betale et gebyr på 1.890 kr. Når dimittenden har indgivet ansøgningen, har dimittenden ret til at arbejde i Danmark i hvilken som helst virksomhed eller stilling, indtil der er taget stilling til, om dimittenden kan meddeles etableringskort.

Anbefalingen om den kombinerede studie- og opholdstilladelse foreslås at gælde tre år efter normeret uddannelsestid for alle internationale studerende på videregående uddannelser (dvs. korte, mellemlange, og lange videregående uddannelser). Med anbefalingen fritages udlændingen for kravet om arbejdstilladelse efter normeret uddannelsestid, uanset om udlændingen færdiggør sin uddannelse. Det betyder, at udlændingen ikke skal ansøge om en ny opholdstilladelse efter uddannelse, hvilket er tilfældet i dag.

Med anbefalingen lægges der ikke op til at ændre på arbejdstilladelsen i den periode, der udgør studiets normerede tid. I denne periode vil den internationale studerende have mulighed for at arbejde op til 20 timer ugentligt og fuld tid i juni, juli og august.

Anbefalingen vurderes ikke at medføre øgede udgifter til sagsbehandling i det offentlige, eftersom sagsbehandlingen er gebyrfinansieret, og anbefalingen er i den henseende udgiftsneutral.

Ny mulighed for brug af fast track-ordningen

Anbefaling 3.7.a: Virksomheder, som ikke har en fast track-certificering, får mulighed for at gøre brug af *hurtig jobstart* mod en bankgaranti på 80.000 kr. pr. ansøgning.

Virksomheder har i dag mulighed for at blive fast track-certificerede, hvis de lever op til betingelserne, som blandt andet er, at virksomheden skal have mindst 20 fuldtidsansatte i Danmark. Fast track-certificerede virksomheder har adgang til *hurtig jobstart*, jf. boks 1, såfremt udlændingen opfylder kravene for erhvervsordninger (for eksempel beløbsordningen).

Boks 1 Fast track-certificering og *hurtig job start*

Fast track-ordningen giver certificerede virksomheder mulighed for med kort varsel at ansætte udenlandsk arbejdskraft uden at skulle afvente sagsbehandlingen i Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Med fast track-ordningen har certificerede virksomheder adgang til *hurtig jobstart*, som giver mulighed for at ansætte udenlandsk arbejdskraft inden for 0-10 dage efter indgivelse af ansøgning.

Certificering til fast track-ordningen

For at blive certificeret til at benytte fast-track ordningen skal en virksomhed opfylde en række betingelser. Betingelserne er blandt andet, at

- virksomheden skal have mindst 20 fuldtidsansatte i Danmark
- ansættelse på virksomheden sker efter sædvanlige vilkår
- virksomheden ikke er omfattet af en lovlig arbejdskonflikt
- virksomheden ikke har alvorlige udeståender med Arbejdstilsynet
- virksomheden ikke er straffet (i et nærmere fastsat omfang) efter udlændingeloven.

Der er ca. 600 fast-track certificerede virksomheder i dag, heriblandt flere af de største danske virksomheder. I løbet af 2019 benyttede 396 private virksomheder sig af fast-track ordningen til at give opholdstilladelse til udenlandsk arbejdskraft. Disse virksomheder beskæftiger tilsammen 13 pct. af arbejdsstyrken. Til sammenligning udgør private virksomheder med over 20 fuldtidsansatte, som er størrelseskravet for certificering, 72 pct. af arbejdsstyrken.

Som supplement til fast track-ordningen foreslår kommissionen at give ikke fast track-certificerede virksomheder mulighed for at købe sig adgang til *hurtig jobstart* mod en bankgaranti på 80.000 kr. (ud over det almindelige gebyr i ordningen på 4.405 kr. pr. ansøgning, jf. Ny i Danmark). Dermed vil ikke fast track-certificerede virksomheder på lige fod med fast track-certificerede virksomheder få adgang til at ansætte højt specialiseret udenlandsk arbejdskraft inden for 0-10 dage.

Bankgarantien inddrages, hvis udlændingen efterfølgende får afslag på ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse. Beløbet skal ses i lyset af, at bødetaksten for virksomheder, der anvender ulovlig arbejdskraft, kan være for eksempel 40.000 kroner pr. udlænding pr. påbegyndt måned, jf. Udlændingeloven.

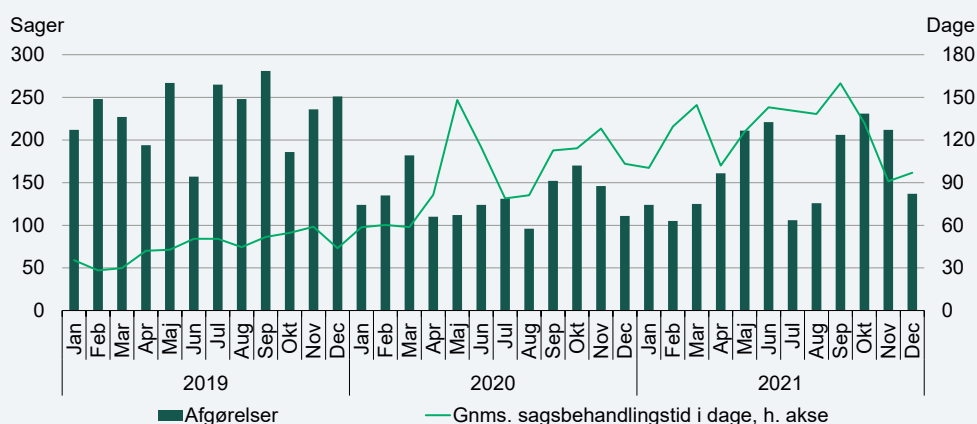
Anbefalingen vurderes udgiftsneutral. Det skal ses i lyset af, at der med anbefalingen ikke lægges op til at ændre på, at brugen af ordningen fortsat vil være gebyrfinansieret.

Kortere sagsbehandlingstider ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft

Anbefaling 3.7.b: Sagsbehandlingstiderne i forbindelse med ansættelse af udenlandsk arbejdskraft afkortes, og viden om de eksisterende erhvervsordninger, som giver virksomheder adgang til at ansætte udenlandsk arbejdskraft, udbredes mere i erhvervslivet.

Sagsbehandlingstider i Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) ved behandling af ansøgninger om arbejds- og opholdstilladelser ved beløbsordningen var i 2021 i gennemsnit 126 dage i 2021, jf. figur 1. Det er væsentligt længere end servicemålet på 30 dage.

Figur 1 Antal førstegangsafgørelser og gennemsnitlig sagsbehandlingstid i dage for beløbsordningen i perioden fra den 1. januar 2019 til og med den 31. december 2021*

Anm: *Tallene er foreløbige og opgjort pr. 31. december 2021. Data er udtrukket fra SAS.

Generelt bemærkes, at de statistiske oplysninger er behæftet med usikkerhed, da udlændingssystemerne er opbygget som journaliserings- og sagsstyringssystemer og ikke som egentlige statistiksystemer. Endvidere bemærkes, at der er tale om antal sager og ikke personer. Det betyder, at den samme person kan indgå flere gange over tid i forbindelse med en ny ansøgning.

Kilde: Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

For at nedbringe sagsbehandlingstiderne i SIRI er der blevet igangsat en række forskellige initiativer. Der er blandt andet igangsat et analysearbejde, der skal kortlægge, hvorvidt sagsgangene og ressourceanvendelsen i SIRI er tilrettelagt optimalt. Analysen skal danne grundlag for en forbedret produktivitet, der også på længere sigt bidrager til reducerede sagsbehandlingstider. Endvidere blev der som en del af trepartsaftalen den 6. oktober 2021 om mangel på arbejdskraft mellem regeringen, arbejdsmarkedets parter og KL afsat en engangsbevilling på 12. mio. kr. til SIRI i 2022. Engangsbevillingen skal bidrage til at sænke sagsbehandlingstiden på erhvervsområdet

Det er endnu for tidligt at konkludere, hvor stor en effekt de igangsatte initiativer har på sagsbehandlingstiderne i SIRI.